

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Алмасадaм Майдaнұлы Сәтқалиев
Басқарма төрағасы

Құрметті әріптестер, серіктестер және инвесторлар!

Өткен жылдың оқиғалары мен нәтижелері тұрақты даму мәселелерінің маңыздылығына тағы бір мәрте назар аудартты. Адамдардың қауіпсіздігі мен әлауқатына баса назар аударуды күшейту, қоршаған ортаға әсерді азайту және корпоративтік мәдениетті дамыту бағытында құндылықтарды қайта қарастырдық.

Адамдар – компанияның басты құндылығы. Қор қызметінің нәтижелері мен инвесторлар үшін құрылатын құн әркімнің кәсібилігі мен қауіпсіздігі деңгейіне байланысты.

2021 жылы біз

32

қайырымдылық жобасын жүзеге асырдық

Коронавирус инфекциясының таралуы мен жұғуын азайту мақсатында біз бірқатар кешенді шаралар қабылдадық, олар жаппай жұқтыруға жол бермеуге және өндірістік процесті тоқтатпауға мүмкіндік берді. Пандемия

кезінде Қор мен портфельдік компаниялар жұмыс орындарын сақтап қалып, жалақыны толық көлемде уақтылы төлеуді қамтамасыз етті.

Қор мемлекеттік екпе егу науқанын қолдап, Қазақстан халқы үшін мемлекеттік медициналық мекемелерден алуға болатын «Hayat Vax» вакцинасын сатып алуды қаржыландырды. Сонымен қатар Қор халыққа әлеуметтік жобалар арқылы көмек көрсетуін жалғастырды. 2021 жылы біз 500 мыңнан астам бенефициарды қамтитын 32 қайырымдылық жобасын жүзеге асырдық.

Мен үшін және жалпы Қор үшін өндірістік қауіпсіздік жүйесін жақсарту мәселелері ең жоғары басымдықта. Қор тобының барлық қызметкерлері басы бүтін өз отбасыларына аман-есен оралуы тиіс. Қордың компаниялар тобы бойынша H&S саласында елеулі жұмыс жүргізілді. 2021 жылы зардап шеккендердің саны 2020 жылмен салыстырғанда 11%-ға азайды.

Қызметкерлеріміздің, мердігерлеріміздің және халқымыздың денсаулығын сақтау мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қажырлы еңбегіміз – Самұрық-Қазынаның компаниялар тобының ұзақ мерзімді әрі табысты бизнесінің негізгі факторы. Осыған байланысты 2022 жыл «Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жылы» деп жарияланды.

**2021 жылы зардап
шеккендердің саны
2020 жылмен салыстырғанда**

**11%-ға
азайды**

Жұмыскерлердің әл-ауқатын арттыру бойынша жүйелі жұмыс жалғасып жатыр. Жұмыскерлерді ынталандыру мен тұрақтандырудың тиімді жүйесін құруды, оларды оқыту мен біліктілігін арттыруды, тәлімгерлік институтын іске асыруды, жас кадрларды тартуды және олардың кәсіби өсуіне жәрдемдесуді қамтитын адами ресурстармен жұмыс жөніндегі іс-шаралар кешені жүзеге асырылып жатыр.

Қордың портфельдік компаниялары жұмыскерлердің әлеуметтік көңіл-күйіне ерекше көңіл бөледі. 2021 жылдың қорытындысы бойынша Қор компаниялары тобындағы Әлеуметтік әл-ауқат индексі 73%-ды құрады.

Бүкіл әлем тұрақты және инклюзивті болашаққа ұмтылған кезде, біз Самұрық-Қазынада реформалау процесіне, бизнесті жүргізу философиясы мен тәсілдерін қайта қарауға, әлеуметтік жауапкершілікті күшейтуге кірістік.

Біз тұрақты дамуды сапалы өсу мен акционерлік құнды арттырудың негіздерінің бірі ретінде белгіледік. Алдымызға ESG қағидаттарын сақтау, яғни адамдардың әл-ауқатын жақсарту және қоршаған ортаға теріс әсерді азайту міндетін қойып отырмыз.

Қазіргі әлемде дамудың жаһандық тренді – индустриялық күн тәртібінен климаттық күн тәртібіне көшу. Бүкіл әлем бойынша үкімет пен ірі трансұлттық компаниялар, соның ішінде энергетикалық және мұнай компаниялары көміртектік бейтараптыққа қол жеткізу жөніндегі мақсаттарды мәлімдеп отыр, халықаралық қаржы ұйымдары көмір өндірісін қаржыландырудан толық бас тартып жатыр.

Бүгінгі таңда әлемдік қауымдастыққа климаттық және экологиялық күн тәртібіндегі қорқынышты әрекетсіздік сценарийлері қажет емес. Үкімет басшылары мен бизнес-қоғамдастық өкілдері қоршаған ортаға әсерді азайту қажеттігін түсінеді және

сындарлы шешімдер іздеуге ұмтылады. Сондай-ақ инвесторлар экологиялық тәуекелдер компаниялардың ұзақ мерзімді қаржылық тұрақтылығы мен құнына әсер ететін инвестициялық тәуекелдерге айналатынын ұғынады.

Қор қазірдің өзінде осы бағыттағы жұмысты белсенді атқарып отыр. Самұрық-Қазына электр энергетикасы саласында мемлекеттің мүдделерін білдіретін ірі холдинг ретінде елдің «жасыл» экономикаға көшу жөніндегі жоспарларында шешуші рөл атқарады.

Біздің елімізде өндірілетін электр энергиясының шамамен 70%-ы көмірді отын ретінде пайдалану арқылы өндіріледі. Газға, көмірге және соның салдарынан электр энергиясына ең төмен тарифтердің бірі нәтижесінде Қазақстан экономикасы энергия сыйымдылығы бойынша әлемде 12-ші және көміртегі сыйымдылығы бойынша әлемде 5-ші орында тұр. Бұл ретте халықтың өсуі, цифрландыру және автоматтандыру трендтері электр энергиясын тұтынудың ұлғаюына алып келеді және сұраныс 2060 жылға қарай 3 есе артуы мүмкін әрі осы сұранысты жабу үшін міндетті түрде базалық генерация көздері қажет болады.

Біз жоғарыда аталған және басқа да аспектілерді төмен көміртекті дамуға көшу жөніндегі Қордың тұжырымдамасын әзірлеу шеңберінде ескереміз, ол көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі Қордың пайымы мен мақсаттарын айқындайды. Біз алдымызға 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі жоспарлармен көміртегі ізін 10%-ға төмендету жөнінде мақсат қойдық.

2021 жылы Қор қоршаған ортаға әсерді төмендету және ресурстарды ұтымды пайдалану жөніндегі шаралар кешенін іске асырды. Мәселен, есепті жыл ішінде Қордың портфельдік компаниялары ЖЭК саласында бірқатар жобаларды іске қосты. Мемлекет басшысының қатысуымен Алматы ЖЭО-2-ні газға көшіру жобасы бастау алды. Алдағы уақытта ЖЭО-3-ті де ауыстыру жоспарланып отыр.

**2021 жылдың
қорытындысы бойынша
Қор компаниялары
тобындағы Әлеуметтік әл-
ауқат индексі**

**73%-ды
құрады**

**АХҚО-ның қолдауымен
Самұрық-Энерго АІХ
биржасында**

18,4

МЛРД ТЕҢГЕ

**сомасына дебюттік
«жасыл» облигацияларды
орналастырды**

Қордың портфельдік компаниялары энергияны көп қажет ететін технологиялары бар көптеген ірі өндірушілер бола отырып, энергияны үнемдеуге және энергия тиімділігін арттыруға көп көңіл бөледі. Барлық портфельдік компанияларда энергия үнемдеу және энергия

тиімділігін арттыру бағдарламасы жұмыс істейді. 2021 жылы 50-ден астам іс-шара іске асты, оның қорытындысы бойынша отын-энергетикалық ресурстарды үнемдеу шамамен 6 млн кВт электр энергиясын құрады.

Қойылған міндеттерді қаржыландыру үшін Қор және портфельдік компаниялар жасыл облигацияларды немесе орнықты даму мақсаттарына байланыстырылған облигацияларды шығару мүмкіндіктерін қарайды. 2021 жылғы қарашада АХҚО-ның қолдауымен Самұрық-Энерго АІХ биржасында 18,4 млрд теңге сомасына дебюттік «жасыл» облигацияларды орналастырды.

Жалпы Қорды Қазақстанның төмен көміртекті дамуға көшуінің локомотиві бола алады деп есептейміз.

Біз корпоративтік басқаруды портфельді тиімді басқаруды қамтамасыз етудің, сондай-ақ активтердің ұзақ мерзімді құнын арттырудың негізгі қаржылық емес факторларының бірі ретінде қарастырамыз. Барлық портфельдік компаниялар үшін акцияларды бастапқы орналастыру жоспарлары мен мерзімдеріне қарамастан корпоративтік басқару деңгейін арттыру міндеті қойылды. Бұл шешім қабылдаудың, комплаенс-рәсімдердің транспаренттілігін қамтамасыз ету және ақпаратты ашу жөніндегі талаптарға да қатысты.

ESG-күн тәртібін енгізу шеңберінде Қордың барлық портфельдік компаниялары алдағы жылдары ESG-рейтингтерді алу бойынша жұмыс жүргізетін болады. Бірқатар портфельдік компаниялар қазірдің өзінде халықаралық рейтингтік агенттіктермен жұмыс істеп жатыр.

Өнім берушілер мен мердігерлер ESG қағидаларын ұстануда құндылықтар тізбегінің маңызды қатысушылары. Соңғы екі жылда ашық тендер тәсілімен және баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен бәсекелес сатып алудың едәуір өскені байқалады. Бір көзден сатып алу үлесі 5 есе төмендеп, бәсекелес сатып алу 6 есе өсті. Жергілікті қамту үлесі 77%-ға дейін ұлғайды, сатып алу қорытындысы бойынша отандық бизнеске 4.6 трлн теңге төленді.

Қор негізгі көрсеткіштерді жақсарту жұмыстарын жалғастырып жатыр. 2022 жылдың басында Мемлекет басшысының төрағалығымен өткен Реформалар жөніндегі Жоғары Кеңесте реформалау жөніндегі шұғыл және жүйелі шараларды қамтитын Қорды реформалау бағдарламасы мақұлданды.

Шұғыл шаралар аясында Қордың корпоративтік орталығының саны қысқартылып, ұйымдық құрылым оңтайландырылды және шетелдік өкілдіктер жабылды. Бұл шаралар Корпоративтік орталық бойынша

шығындарды 2,6 млрд теңгеге қысқартуға септігін тигізді. Осындай жұмыстар Қордың компаниялары тобы деңгейінде де жүргізіліп жатыр.

Қазіргі уақытта біз Қордың және портфельдік компаниялардың корпоративтік әлеуметтік жауапкершілігін арттыру, бизнесті қолдау жөніндегі бастамаларды, дивидендтік және инвестициялық саясаттағы, активтерді жекешелендіру мен адами капиталды дамытудағы жаңа тәсілдерді қамтитын халықтың әл-ауқатын арттыруға бағытталған жүйелі шараларды іске асыруға кірістік.

Жалпы Қор жоспарлы түрде алға қойылған мақсаттарға ұмтылып келеді. Портфельдік компаниялардың тиімділігін арттыру бойынша кешенді жұмыс атқарылып жатыр. Қысқа мерзімді перспективада біз өзімізді кейін инвестициялық холдинг моделіне көшетін стратегиялық холдинг ретінде танытамыз. Ұзақ мерзімді перспективада жаһандық трендтерге сүйенетін түбегейлі өзгерістер жоспарланып отыр.

Басқарма төрағасы

Алмасадам Майданұлы Сәтқалиев